

Україна у фокусу Україна в фокусі

U suradnji sa Zajednicom nakladnika i knjižara HGK i Edicijama Božičević, i uz potporu Ministarstva kulture i medija RH, organiziramo program „Ukrajina u fokusu“, koji će se održati u sklopu Interlibera - 44. međunarodnog sajma knjiga Zagrebačkog velesajma.

Želimo ovim programom potaknuti mobilnost autora, urednika, znanstvenika i prevoditelja (ključnih kulturnih djelatnika u sektoru knjige), kao preduvjeta za razvoj suradnje u području kulture, konkretno književnosti, i to kroz predavanja, promocije, diskusije. Vjerujemo da na taj način zemlja mala kao Hrvatska može ponuditi zemlji velikoj kao Ukrajina suradnju, otvaranje i potporu u vrijeme rata, u kojem su pitanje jezika i identiteta ključna.

Ove aktivnosti izravno potiču razmjenu znanja, razvoj interkulturalnog dijaloga i očuvanje kulturne raznolikosti, kao i na umrežavanje kako autora, prevoditelja, tako i drugih djelatnika u kulturi, obrazovanju, znanosti.

Stoga smo osmislili program koji je izvediv unatoč ratnim uvjetima, a doprinosi upoznavanju hrvatske javnosti s ukrajinskom kulturom, književnošću, jezikom. Vjerujemo da će publika prepoznati zanimljiv sadržaj i njegovu važnost u momentu kada se Ukrajina bori za ne samo zaštitu života ljudi i očuvanje teritorija, već i za svoj jezik, kulturu, umjetnost i identitet općenito.

PROGRAM

Petak, 11. 11. 2022.

17:00 Predstavljanje Hrvatsko-ukrajinskog rječnika

Sudjeluju: prof. dr. sc. Ljudmila Vasiljeva, prof. Zeljka Fink Arsovski, prof. Oksana Timko Ditko, Damir Pešorda, moderatorica: Jasna Kovačević

19:00 Predstavljanje romana „Iza leđa“ autorice Haske Šijan.

Sudjeluju: Haska Šijan, Dariya Pavlešen i Josip Ivanović, moderira Marija Andrijašević

Mlada ukrajinska autorica Haska Šijan već se svojim drugim romanom, „Iza leđa“ probila u sam vrh suvremene ukrajinske književnosti. Roman objavljen 2019. godine, a koji je odmah je dobio i Europsku nagradu za književnost, progovara o poziciji žene u vrijeme rata, konkretno o poziciji mlade ukrajinske žene u osvit rata 2014. godine u Donbasu. O romanu, njegovoj recepciji i njegovoj važnosti kako za suvremenu ukrajinsku tako i za suvremenu europsku književnost govorit će autorica Haska Šijan, prevoditeljica Dariya Pavlešen i urednik Josip Ivanović, uz moderiranje Marije Andrijašević.

Subota, 12. 11. 2022.

18:00 Tranzicija, distopija, rat, kapitalizam (diskusija)

Razgovor o ključnim temama ukrajinske književnosti u posljednjih tridesetak godina, od pojave prvih internacionalno poznatih imena i romana, od Oksane Zabužko, Jurija Andruhoviča, Oleksandra Irvaneca i Andreja Kurkova do mlađe generacije autora, poput Serhija Žadana, Haske Šijan, Andrija Ljubke i Sofije Andruhovič. Što se promijenilo u međuvremenu? Gdje je bila i kamo ide ukrajinska književnost? Kako je izgledala međunarodna recepcija ukrajinske književnosti po raspadu Sovjetskog Saveza a kako izgleda danas?

Govore: Ljudmila Vasiljeva, Oleksandr Irvanec, Haska Šijan, Daria Lisenko, Dariya Pavlešen, moderira Josip Ivanović

19:00 Terenska istraživanja ukrajinskog seksa (tribina)

Tribina nazvana prema kultnom romanu Oksane Zabužko iz 1990-ih godina, jednom od prvih ukrajinskih djela koja otvoreno govore o ženskom identitetu i ženskoj seksualnosti. Razgovor o tome što znači biti autorica, slikarica, grafičarka, spisateljica u suvremenoj Ukrajini, kako je taj položaj izgledao prije 2014., kako poslije, kako danas te koje su razlike između Ukrajine i Hrvatske u tom pogledu.

Govore: Haska Šijan, Daria Lisenko, Dariya Pavlešen i Marija Andrijašević

Nedjelja, 13.11.2022.

12:00 Kultura i kulturna infrastruktura za područje nakladništva, knjižarstva i knjižničarstva u ratnoj Ukrajini

Razgovor u kojem sudjeluju: Haska Šijan, Daria Lisenko, Dariya Pavlešen, Ljudmila Vasiljeva, Oleksandr Irvanec, moderator TBD

BIOGRAFIJE SUDIONICA I SUDIONIKA

LJUDMILA VASILJEVA

Prof. dr. sc. Ljudmila Vasiljeva rođena je 1957. u Lavovu u Ukrajini, gdje je 1980. završila je studij srpskohrvatskog jezika i književnosti na Sveučilištu Ivan Franko te dobila struku „profesor srpsko-hrvatskog jezika i književnosti – prevoditelj“. Poslijediplomski studij je završila 1983. a doktorirala 1984. na temu „Suvremeno srpsko-hrvatsko društveno-političko nazivlje (poslijeratno razdoblje)“. Radila je kao profesor ruskog i ukrajinskog, srpskog i hrvatskog jezika na Visokoj školi za trgovinu te na Sveučilištu Ivan Franko u Lavovu. Godine 2003. obranila je doktorsku disertaciju „Formiranje i razvoj književnih jezika štokavskog dijasistema“. Od 1990. je docentica a od 2006. redovna profesorica Katedre za slavensku filologiju u Lavovu. Predaje glavne predmete iz lingvistike za srbiste i kroatiste, kao i povijesnu gramatiku i povijest srpskog, hrvatskog i slovačkog jezika.

Ukrajinski jezikoslovac, prevoditeljica, stručnjakinja za južnoslavenske i zapadnoslavenske jezike. Znanstveni interesi joj obuhvaćaju probleme iz etno- i sociolingvistike, teorije i povijesti jezika; gramatiku, leksikologiju, leksikografiju, znanstveno nazivlje, prevođenje.

Autorica je više od 250 znanstvenih i metodičkih radova na području slavistike koji su tiskani u jedanaest zemalja, kao i recenzija, znanstvenih i umjetničkih prijevoda, rječnika. Objavljeni su joj prijevodi istaknutih ukrajinskih spisatelja, pjesnika te dramskih pisaca u knjizi „Antologija suvremene ukrajinske književnosti“ (Osijek, 2008.)

HASKA ŠIJAN (Галина (Гаська) Шиян)

Haska Šijan rođena je 1980. godine u Ljvivu. Studirala je klasičnu filologiju na Ljvivskom sveučilištu. Bavi se pisanjem, prevođenjem i fotografijom. Suvlasnica je knjižare u svom rodnom gradu i autorica zapaženog bloga. S Tilom Schulzom pokrenula je radionicu kreativnog pisanja pod nazivom „Priča za jedan vikend“. Aktivno se zalaže za povećanje transparentnosti u javnoj nabavci knjiga i udžbenika u Ukrajini. Njezin prvi roman, *Lovi, doktore, lovi!* objavljen je 2014., a njegov veći dio napisan je na mobitelu dok je ležala u bolnici. Pozornost javnosti i Europsku nagradu za književnost stekla je 2019. godine svojim drugim romanom, *Iza leđa* (Edicije Božičević, 2021.). Trenutno živi i radi u Bruxellesu.

DARIA LISENKO (Дарія Лисенко)

Daria Lisenko rođena je u Kijivu 1992. godine. Sa šest godina po prvi put je došla u Zagreb kao kći diplomata. Tu je krenula u školu, kasnije je srednje obrazovanje stjecala u Beogradu i Kijivu. Preddiplomski studij iz germanistike završila je na Sveučilištu Taras Ševčenko u Kijivu, a od 2013. do 2017. pohađala je diplomski studij na Sveučilištu u Zagrebu gdje je završila germanistiku i povijest umjetnosti. 2017. vratila se u Ukrajinu, gdje je živjela i radila do proljeća 2022., kada zbog rata seli u Den Haag, u Nizozemsku.

Pjesme na hrvatskom počela je pisati u dobi od osam godina. 2002. zajedno s ocem objavila je zbirku dječjih pjesama „Ide svašta“, s ilustracijama Ivana Lackovića Croate. Drugo, prošireno izdanje ta knjiga je doživjela 2014. godine u izdanju Edicija Božičević.

U Zagrebu je objavila ilustriranu zbirku poezije „Nemam objašnjenja za ovo“ (Edicije Božičević). Aktivno je nastupala na različitim pjesničkim priredbama po cijeloj Hrvatskoj, objavljivala pjesme u mnogim zbirkama i časopisima te na portalima. Svojim pjesmama i poetskim prozama više puta je osvajala književne natječaje u Hrvatskoj. Osim književnosti bavi se grafikom. S petnaest godina ilustrirala je knjigu za djecu svjetski poznatog ukrajinskog pisca Andreja Kurkova, a kasnije i svoju vlastitu zbirku te knjigu ukrajinskog pisca Jurija Viničuka, „Legende Ljviva“, kao i ukrajinski prijevod poeme Lewisa Carrola „Lov na Snarka“. Imala je desetak izložbi u Hrvatskoj, što samostalnih što skupnih, kao i jednu samostalnu izložbu ilustracija u Austriji.

OLEKSANDR IRVANEC (Олександр Ірванець)

Oleksandr Irvanec rođen je 1961. godine u Ljvivu. Proslavio se 1985. kao jedan od osnivača poetske grupe Bu-Ba-Bu (uz Viktora Neborka i Jurija Andruhoviča), prema njihovom samom opisu „skupine koja koristi neobaroknu poetiku i karnevaleske motive kako bi oslobodila ukrajinski jezik i književnost okova tabua i kolonijalnog mentaliteta“.

Irvanec je odrastao u gradu Rivne, o kojem je napisao i jedno od svojih najpoznatijih djela, *Rivne/Rovno* (2001.), u kojem veliki zid dijeli stanovništvo podijeljena grada, a razlike između dvije polovine su nepomirljive. 1980. završava Učiteljski fakultet u Dubnu, a 1989. diplomira na Institutu za književnost Maksim Gorki u Moskvi. Nedugo zatim počinje predavati na Ostroškoj akademiji.

Napisao je nekoliko zapaženijih zbirki poezije i tri cijenjena romana, *Rivne/Rovno* (2001.), *Liebkraftova bolest* (Edicije Božičević, 2015.) i *Harkiv 1938* (2017.). Slavu u Ukrajini stekao je ponajviše kao dramski pisac. Radi kao dramaturg i scenarist za kazalište i TV. Njegova knjiga *Pet drama* (2002) prevedena je na niz svjetskih jezika, uključujući hrvatski.

DARIYA PAVLEŠEN

Dariya Pavlešen (Ivano-Frankivsk, Ukrajina, 1980.) diplomirala je na Filološkom fakultetu Sveučilišta "Ivan Franko" u Ljvivu (Ukrajina), te stekla stručni naziv profesorica ukrajinskog jezika i književnosti i kvalifikaciju filolog 2002. godine. Potom je diplomirala ukrajinski jezik i književnost te ruski jezik i književnost na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 2003. godine. Od 2003. godine radi kao vanjski suradnik, od 2005. kao lektor za ukrajinski jezik, a 2010. godine izabrana je u nastavno zvanje višeg lektora na Katedri za ukrajinski jezik i književnost Odsjeka za istočnoslavenske jezike i književnosti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. U lipnju 2011. godine boravila je na stručnom usavršavanju na Institutu za ukrajinsku filologiju Nacionalnog pedagoškog sveučilišta M. P. Dragomanova u Kijivu. U suradnji s Anom Dugandžić i Domagojem Kličekom prevela je gotovo sve važnije suvremene ukrajinske autore na hrvatski jezik.

MARIJA ANDRIJAŠEVIĆ

Marija Andrijašević (Split, 1984.) na književnoj sceni pojavila se zbirkom *davide, svašta su mi radili*, nagrađenom Goranom za mlade pjesnike 2007. Izabrane pjesme iz te zbirke uvrštene su u nekoliko domaćih antologija i prevedene na više stranih jezika. Završila je trogodišnji smjer Trgovačke škole u Splitu 2001., a četvrti razred u večernjem programu Trgovačke škole u Zagrebu 2008. Magistrirala je komparativnu književnost i etnologiju i kulturnu antropologiju na Filozofskom fakultetu u Zagrebu 2015. Pohađala je i završila dvosemestralni program Centra za ženske studije u Zagrebu 2016. Za roman *Zemlja bez sutona* (Fraktura, 2021.) dobila je T-portalovu nagradu za najbolji hrvatski roman.

JOSIP IVANOVIĆ

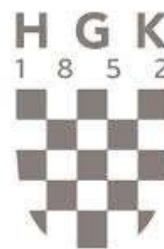
Josip Ivanović (1989., Zagreb) diplomirao je komparativnu književnost i portugalski jezik i književnost na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Od 2012. godine honorarni je urednik i prevoditelj za Edicije Božičević, a 2017. preuzima funkciju glavnog urednika. Od 2020. glavni je urednik i vlasnik izdavačke kuće Edicije Božičević. Prevodi s portugalskog i engleskog jezika. Radi kao asistent u nastavi za prof. dr. sc. Neila Mathura na Sveučilištu Simon Fraser u Vancouveru u Kanadi. Objavljuje najvažnije suvremene ukrajinske autore, kao što su Oksana Zabužko, Andrej Kurkov, Jurij Lisenko, Jurij Viničuk, Oleksandr Irvanec, Haska Šijan, Sofija Andruhovič, Serhij Žadan, itd.

Republika
Hrvatska
Ministarstvo
kulture
i medija
*Republic
of Croatia
Ministry
of Culture
and Media*

Zajednica nakladnika i knjižara
Croatian association of publishers and booksellers

Edicije Božičević

